

Nr 306.

Av herr **Magnusson** i Skövde m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 215, med förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 215 föreslås, att riksdagen måtte dels antaga förslag om taxeringsmyndigheter och förfarande vid allmän fastighetstaxering år 1922;

dels ock till täckande av de med taxeringen förenade kostnader bevilja ett belopp av 1,600,000 kronor.

Framställningen är föranledd av den under 1920 års riksdag antagna provisoriska kommunalskattelagen och avsedd att i likhet med denna utgöra ett provisorium.

I riksdagens skrivelse nr 444 vid 1920 års riksdag hemställes under punkt C., att Kungl. Maj:t »täcktes föranstalta om skyndsamt utredning angående ändrade grunder för dels beskattningsnämndernas organisation och taxeringsförfarandet, dels uppskattning av fast egendoms värde, avsedda att lända till efter rättelse vid den allmänna fastighetstaxering, som enligt utskottets mening bör verkställas under år 1922, samt för 1921 års riksdag framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda». I särskilda utskottets utlåtande över nyssberörda kommunalskatteproposition skisserar utskottet en form för fastighetstaxeringsnämndernas sammansättning, vartill Kungl. Maj:ts nu föreliggande proposition synes vara nära ansluten, men utskottet säger uttryckligen ifrån, att det icke tagit bestämd ståndpunkt till detaljerna i förslaget, men att det »funnit grundlinjerna i detsamma vara förtjänta att komma under omprövning vid den av utskottet ifrågasatta utredningen i ämnet». Det synes oss sålunda, att utskottets och riksdagens förra året intagna ståndpunkt icke är

av det deciderade slag att förutsätta ett ovillkorligt antagande av det förslag om fastighetstaxering, som nu föreligger.

Mot det föreliggande förslaget måste nämligen av flera skäl resas starka och befogade invändningar.

Enligt vår mening föreligga icke tillräckliga skäl för att särskilja fastighetstaxeringen från den allmänna taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt. Genom den föreslagna förordningen skapas med dryga kostnader en alldeles ny taxeringsinstitution av *ämbetsverkstyp*, vilket synes oss ur flera synpunkter obehövt och olämpligt. Påståendet att de vanliga taxeringsnämnderna icke skulle vara skickade att utföra fastighetstaxeringen verkar så mycket mindre övertygande, som uppdraget såsom kommunvalda ombud i många, sannolikt de flesta, fall torde anförtros åt samma personer i båda nämnderna. De förberedande instruktionerna kunna likaväl meddelas åt de enligt förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarande vid taxering utsedda ombuden som åt de enligt Kungl. Maj:ts förslag valda. Sannolikt torde också såväl Konungens befallningshavandes utseende av ledamöter i fastighetstaxeringsnämnderna som landstingets val i många fall träffa samma personer, som av Konungens befallningshavande utses till ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd eller av kommunerna inväljas i dessa, varför kompetensen hos ledamöterna blir enahanda. Därjämte synes oss vara vida enklare och billigare samt för taxeringen lika betryggande att genom särskilda bestämmelser och instruktioner göra de ordinarie taxeringsnämnderna skickade att utföra även fastighetstaxeringen. Man lär svårligen med fullt fog kunna upprätthålla påståendet, att taxering av fastighet samt av inkomst och förmögenhet icke skulle kunna tillfredsställande utföras av samma personer och nämnder, så mycket mindre som personvalet, såsom förut påpekats, i de olika nämnderna till stor del kommer att sammanfalla. Möjligen skulle skäl till särskiljande av nämnderna förefinnas, om i författningarna vore eller bleve stadgat, att i ena fallet skall nämnden sammansättas företrädesvis av inkomsttagare, i andra fallet av fastighetsägare, men då i båda fallen stadgats eller föreslås en blandad sammansättning med representanter så vitt möjligt för alla näringsgrupper, blir uppdelningen i tvenne nämnder skäligen betydelslös.

Som skäl för särskild fastighetstaxeringsnämnd torde även komma att framföras, att det näppeligen blir möjligt för en enda nämnd att medhinna såväl fastighets- som inkomsttaxeringen. Häremot

kan dock invändas, att en fördelning på två nämnder givetvis ökar det organisatoriska arbetet. Ävenså bör väl ej lämnas obeaktat, att samma arbete tidigare utförts av en nämnd, som, därest taxeringsdistrikten ej göras alltför stora, säkerligen kan medhinna att med tillräcklig noggrannhet utföra arbetet. Förutom annat vinnes genom arbetets sammanförande till en nämnd också en betydande kostnadsminskning.

Kungl. Maj:ts förslag förutsätter särskild fastighetsdeklaration, som skall avgivas under september innevarande år. Fråga torde dock vara, om man icke snart därhän besvärat allmänheten med uppgifter och deklarationer, att dess tålmod är prövat intill bristningspunkten. Oavsett de under krisåren i många fall ofrånkliga uppgifter, varmed allmänheten betungades, samt de årligen återkommande deklarationerna, som dock enligt vår mening gjorts onödigt invecklade och detaljerade, har härtill under de senaste åren kommit en hel rad deklarationer och uppgifter, varav vi endast nämna deklaration för värdestegringskatt, uppgifter för folkräkningen för riksförsäkringsanstalten m. m., m. m., vilka synas oss skäligen onödiga. Härtill skulle nu komma en *särskild* fastighetsdeklaration. Om 1922 års fastighetstaxering uppdrages åt de ordinarie taxeringsnämnderna, kan och bör fastighetsdeklarationen ske i samband med den vanliga deklarationen, vilket innebure en betydande lättnad. I ett »demokratiskt samhälle» bör man väl taga skyldig hänsyn till en allmän och befogad folkmening, i detta fall den opinion som allt kraftigare reser sig mot det överhandtagande mångskriveriet och blankettraseriet, vilket därjämte förorsakar såväl det allmänna som enskilda stora kostnader och tidsspillan. Illa har man »avlyssnat» en allmän och väl grundad folkmening om man ej hört det starka missnöjet över ett statsförmyndareskap som bl. a. yttrar sig i oavlätligt infordrande av uppgifter och deklarationer.

Den nyligen verkställda taxeringen till jordvärdeskatt kostar statsverket minst 1,400,000 kronor. I Kungl. Maj:ts proposition nr 215 begäres för fastighetstaxeringen ett anslag av 1,600,000 kronor och genom redan fattat riksdagsbeslut har under sjunde huvudtiteln redan beviljats 2,500,000 kronor för taxeringen till inkomst- och förmögenhetskatt. Läggas härtill kommunernas utgifter som för den föreslagna fastighetstaxeringen näppeligen torde kunna uppskattas till mindre än 1,400,000 kronor och för inkomst- och förmögenhetstaxeringen till minst samma belopp är man uppe i en

utgift under föga mer än ett års tid ensamt för taxeringarna — vilket för få år sedan verkställdes utan avsevärda kostnader för stat och kommun — av omkring åtta och en halv miljoner kronor.

Det lär icke kunna bestridas, att ett sammanförande av fastighets- och inkomsttaxeringen till en enda nämnd skulle genom organisatorisk förenkling och ren tidsvinst innebära en betydande kostnadsminskning.

Genom den i propositionen föreslagna sammansättningen av taxeringsnämnderna, där kommunernas ombud bli i minoritet, tages ett väsentligt steg mot taxeringsarbetets överflyttande till ämbetsverk och till en betydande inskränkning i den kommunala självstyrelsen. Därjämte torde en anordning med övervägande av Konungens befallningshavande och landsting utsedda ledamöter ovillkorligen åt nämnderna giva ämbetsverksstruktur, varifrån steget till särskilda taxeringsverk säkerligen icke är så långt. För fastighetstaxeringen, där lokalkännedomen är av utomordentlig betydelse och icke kan till fullo ersättas av en större insikt i de tekniska formerna för taxeringen, innebure detta säkerligen ingen vinst.

Med stöd av det anförda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 215, att den allmänna fastighetstaxering, som föreslås att utföras under 1922, uppdrages åt ordinarie taxeringsnämnder som väljas enligt 2 kap. förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarande vid taxering,

samt att deklARATIONEN till fastighetstaxeringen verkställas i samband med deklARATION om inkomst och förmögenhet.

Därjämte anhålles, att vederbörande utskott vidtager de omformuleringar i förslaget, som ett bifall till dessa yrkanden och i motiveringen framförda önskemål föranleda.

Stockholm den 12 april 1921.

Karl Magnusson
i Skövde.

David Norman.

Arthur Gustafson
i Kasenberg.

Carl Ad. Andersson.

Pehr Aug. Andersson.